

COMPILATIE REKENKAMERONDERZOEK NAZORG: TERUGKEER EX-GEDETINEERDEN IN DE AMERSFOORTSE SAMENLEVING

UITKOMSTEN: INLEIDING

Het landelijke uitgangspunt is dat iedere ex-gedetineerde zelf verantwoordelijk is voor zijn of haar re-integratie in de maatschappij. Het gevangeniswezen is verantwoordelijk voor ondersteuning tijdens detentie, de gemeenten ná detentie. Gedetineerden keren in principe terug naar de gemeente van herkomst.

Nazorg wordt in Amersfoort geboden aan: a) specifieke doelgroepen met een intensieve aanpak (zgn. Top X en PGA-lokaal), b) veelplegers uit een Inrichting voor Stelselmatige Daders, c) ernstige gewelds- en zedendelinquenten als dat nodig wordt geacht en d) langverblijvers (>3 maanden) met bepaalde problemen. Er kan sprake zijn van overlap.

Kortgestraften (<3 maanden) krijgen in beginsel geen nazorg (tenzij Top X, PGA-lokaal of eigen verzoek).

SUCCEFACTOREN

- 1) De - letterlijk en figuurlijk - korte lijnen tussen betrokken instanties.**
- 2) Het onderlinge vertrouwen tussen de ketenpartners.**
- 3) De afspraken die de gemeente met ketenpartners maakt worden als realistisch en uitvoerbaar ervaren.**
- 4) Creativiteit. Ex-gedetineerden vallen vaak net buiten bestaande beleidsafspraken, waardoor regelmatig maatwerk geleverd moet worden.**
- 5) De Top X- en PGA-casusoverleggen incl. het convenant over privacy maken dat problemen snel en doelgericht kunnen worden opgelost.**
- 6) Het pragmatisme en de doortastendheid van het coördinatiepunt nazorg.**

ACHTERGROND INFORMATIE

DOEL

Inzicht krijgen in hoe de gemeente Amersfoort invulling geeft aan de nazorg aan ex-gedetineerden en in hoeverre te verwachten valt dat deze invulling bijdraagt aan succesvolle re-integratie van ex-gedetineerden.

AANPAK

- Literatuur en documenten
- Informatiebestanden
- Interviews

UITVOERING

 Rekenkamer
COMMISSIE

 nscr
Nederlands Studiecentrum
Criminaliteit en Rechts-handhaving

**TIJDVAK
2013-2015**

COMPILATIE REKENKAMERONDERZOEK VERVOLG

KNELPUNTEN EN AANDACHTSPUNTEN

- 1) Het nazorgbeleid is sterk afhankelijk van bepaalde personen en van inspanningen van mensen in bepaalde functies en daardoor kwetsbaar.
- 2) Contacten en overleggen buiten de Top X- en PGA-casusoverleggen hebben verschillende werkwijzen op het gebied van privacy.
- 3) i) De Amersfoortse aanpak van nazorg ligt niet centraal vast, ii) sommige afspraken met ketenpartners zijn mondeling gemaakt zonder schriftelijke bevestiging en iii) data rond nazorg vastgelegd in afzonderlijke bestanden en applicaties, daardoor geen cliëntvolgsysteem.
- 4) Er zijn (te) weinig plekken voor onderdak voor ex-gedetineerden. Daarom is het lastig mensen zorgvuldig op de juiste plek te plaatsen.
- 5) De gemeente Amersfoort kiest ervoor de huur gedurende detentie niet (voor max. 6 maanden) door te betalen uit de bijzondere bijstand, in tegenstelling tot de landelijke afspraken. Amersfoort kan daarom de continuïteit van bestaand onderdak bij kortdurende detentie (<6 maanden) niet garanderen.
- 6) Bezuinigingen binnen de gemeente en bezuinigingen bij de Dienst Justitiële Instellingen hebben invloed op het nazorgproces.
- 7) Aanpak schuldenproblematiek is ingewikkeld en de (continuïteit van) zorg is tijdens detentie niet gegarandeerd. Bovendien is het zorgveld gefragmenteerd en gespecialiseerd.
- 8) Oppakken eigen verantwoordelijkheid door ex-gedetineerden geen vanzelfsprekendheid, maar nazorg werkt alleen als ex-gedetineerden gemotiveerd zijn.

ACHTERGROND INFORMATIE

NORMENKADER

- Landelijk nazorgbeleid
- Regionaal nazorgbeleid
- Gemeentelijk nazorgbeleid
- Door de literatuur geschetste werkzame factoren voor effectief beleid

SCOPE

- Nazorg in al zijn facetten (beleid, praktijk, betrokkenen, verantwoordelijkheden, contacten en samenwerking).
- Volwassen ex-gedetineerden die na detentie in Amersfoort komen te wonen.

AFGRENZING

Effectiviteit niet meetbaar in de zin van bestudering recidive als resultaat nazorg. Wel beoordeling nazorgbeleid in het licht van als werkzaam beoordeelde factoren.

COMPILATIE REKENKAMERONDERZOEK VERVOLG

AANBEVELINGEN

De rekenkamer beveelt de gemeenteraad aan, het college het volgende te verzoeken:

- 1) Leg de Amersfoortse aanpak van nazorg aan ex-gedetineerden centraal vast, leg afspraken met ketenpartners schriftelijk vast en zorg voor een cliënt-volgsysteem waarin het spoor van nazorg volgbaar is.
- 2) Maak afspraken over privacy met ketenpartners, om de effectiviteit van nazorg te bevorderen. Leg deze afspraken vast en zorg voor een juiste borging.
- 3) Onderzoek de mogelijkheden tot nazorg aan kortgestraften en heroverweeg daarmee de doelgroep van nazorg.
- 4) Breng de gewenste resultaten van nazorg aan ex-gedetineerden in kaart en beoordeel vervolgens ook of de gewenste resultaten aanleiding geven om de beschikbare middelen te heroverwegen.
- 5) Zoek naar oplossingen voor de knelpunten op het leefgebied onderdak. Heroverweeg hiertoe de beslissing om geen huur door te betalen uit de bijzondere bijstand bij kortdurende detentie (< 6 maanden) en onderzoek de mogelijkheden om de doelgroep makkelijker en sneller te kunnen plaatsen in de daarvoor in aanmerking komende woonvormen.
- 6) Ga in gesprek met ketenpartners om de continuïteit van zorg, ook tijdens detentie, te verbeteren.
- 7) Ga, om de effectiviteit van nazorg te vergroten, in gesprek met ketenpartners om in de toekomst ook de motivatie van de ex-gedetineerden te betrekken bij de screening.

ACHTERGROND INFORMATIE

INTERVIEWS

- Bestuur, coördinatiepunt nazorg, SZ, wijkteam.
- Alliantie, Portaal, Exodus, Kwintes, GGz centraal, Victas, De Waag, Leger des Heils, OM, Politie, Veiligheidshuis regio Utrecht, PI Nieuwegein, PI Nieuwersluis, Reclassering Nederland.
- Aantal ex-gedetineerden en hun begeleiders.

TEAM REKENKAMER

- Lidrapporteur: drs. R.C.M. (Karin) Stadhouders
- (Bege)leiding: drs. M.P. (Marleen) van den Nieuwendijk RA

TEAM NSCR

- prof. dr. P.H. (Peter) van der Laan (projectleider)
- drs. M. (Mere) Dirkse
- dr. A.J.E. (Anja) Dirkzwager